

INFLUENȚA LUPTELOR MUNCITORIMII DIN 1933 ASUPRA DEZVOLTĂRII PRESEI REVOLUȚIONARE ȘI DEMOCRATICE ÎNDRUMATE DE P.C.R. DIN ORAȘUL BUCUREȘTI (1933—1944)

de **TITU GEORGESCU**

Bucureștii și-au îndeplinit cu cinste rolul de centru al mișcării muncitorești revoluționare din România. Concentrarea unui însemnat număr de întreprinderi industriale, de transport și comerciale grupa un mare număr de muncitori, îi lega pe probleme comune și ducea la realizarea solidarității proletare, ca o forță de care reprezentanții burgheziei, moșierimii, ai autorităților guvernamentale, concentrați la rîndul lor în același mare centru, trebuiau să țină seama cu prioritate.

Sînt numeroase evenimentele, faptele, datele istoriei moderne și contemporane, care atestă Bucureștii ca cel mai efervescent focar al luptei de clasă din România burghezo-moșierească. În Capitala țării s-au creat diferite asociații muncitorești și au apărut o serie de gazete socialiste; aici s-a desfășurat prima mare grevă proletară, cea a lucrătorilor de la căile ferate în 1888. În București s-au grupat numeroase elemente înaintate ale mișcării muncitorești și în jurul lor au gravitat elementele socialiste din alte orașe și regiuni, care au pus bazele în 1893 Partidului Social-Democrat al Muncitorilor din România. În acest oraș s-au creat puternice sindicate, s-au purtat acerbe lupte greviste și au avut loc mari manifestații antirăzboinice și pentru pace pînă în 1916. București a fost centrul recunoscut de întreaga mișcare muncitorească a luptei revoluționare în perioada avîntului mișcării revoluționare din România (1917—1921). Spre secția din București a Partidului Socialist erau îndreptate privirile secțiilor din țară în plină frămîntare și ele, pentru clarificarea politică a mișcării și crearea unui partid de tip nou, marxist-leninist. Greva generală din România, care a avut în proletariatul bucureștean stegarul acestei uriașe ridicări muncitorești, a dus la creșterea prestigiului mișcării revoluționare din București, iar linia grupărilor comuniste și a aripei stîngi a Secției Partidului Socialist din Capitală, avea să devină în acea perioadă linia generală a mișcării

muncitorești din România. Pe aceste temeuri s-a organizat, tot în București, primul congres al Partidului Comunist Român.

Problemele muncitorimii bucureștene, reflectate în organele de presă revoluționare, între care la loc de frunte se situau „Lupta de clasă” și „Socialismul” erau în fond problemele întregii clase muncitoare din România. Bucureștii, permanent centru politic-administrativ și cel mai important centru muncitoresc, erau locul unde acționau legal, după 1924 ilegal, organele conducătoare ale P.C.R. și se editau majoritatea gazetelor mișcării revoluționare.

Odată cu crearea P.C.R. „a început o etapă nouă în lupta proletariatului și a maselor muncitoare. În fruntea lor se afla acum un conducător devotat pînă la capăt cauzei dezrobirii celor ce muncesc, hotărît să conducă la victorie lupta poporului pentru eliberarea de orice exploatare și asuprire”¹.

Eroice și mari sînt paginile de luptă înscrise de muncitorimea bucureșteană sub conducerea partidului comunist. Numeroși comuniști, revoluționari din București au fost întemnițați, schingiuți și au căzut în luptă pentru viitorul fericit al poporului nostru, pentru independență, pace și socialism. În București, ca de altfel în întreaga țară, comuniștii, cadrele devotate marxism-leninismului, intereselor poporului și propășirii sale, au avut de înfruntat grele și uneori mari piedici în calea strîngerii legăturilor cu masele și organizării luptei lor. Elemente dușmănoase, lichidatoriste, aventuriste, promotoare ale luptei fracționiste fără de principii din anii 1929—1930, împingeau partidul pe calea distrugerii, iar unele străine de suflul revoluționar al poporului muncitor negau rolul proletariatului Bucureștilor, al organizațiilor sale comuniste ca centru al mișcării muncitorești din România. Negau existența unui proletariat concentrat în marile întreprinderi ale Capitalei, combativ și capabil de mari lupte revoluționare. Aceste elemente, rupte de clasa muncitoare, de popor, nu vedeau în plin centrul Bucureștilor cei peste 7 000 de muncitori ceferiști și clocotul revoluționar care îi stăpînea și nici forța muncitorilor de la multe alte întreprinderi ale Capitalei.

Bucureștii s-au afirmat puternic cu toată vigoarea, de la înălțimea rolului lor de centru al mișcării muncitorești, o dată cu pregătirea și desfășurarea eroicelor lupte de la Grivița din ianuarie-februarie 1933.

Marea bătălie de clasă la care s-a ridicat muncitorimea ceferistă și în primul rînd muncitorii de la „Grivița”-București întruchipa opoziția maselor largi împotriva politicii de fascizare și de jefuire a poporului, dusă de clasele dominante.

„Grivița” a devenit un simbol al luptei împotriva exploatării și a pericolului fascismului, al luptei pentru democrație și independența patriei.

„Muncitorii din București — scria Scînteia în 1933 — ne-au indicat calea. Să pășim pe ea cu mai multă înverșunare căci este singurul drum care duce la izbîndă”². Alături de ceferiști se aflau în luptă muncitorii petroliști.

În condițiile în care dictatura fascistă se instaurase în Germania, iar în România cercurile cele mai reacționare trecuseră la ofensivă pentru a aduce la putere fascismul, direcția principală spre care trebuia concentrată

¹) Gh. Gheorghiu-Dej, *Articole și cuvîntări* 1959—1961, p. 432.

²) „Scînteia”, nr. 4 din 15—28 februarie 1933.

activitatea partidului comunist pentru mobilizarea maselor era lupta contra pericolului fascismului și războiului imperialist ca cel mai mare pericol.

Conținutul principal al activității Partidului Comunist din România în lupta contra fascizării țării a fost dat tocmai de legătura sa mereu mai strânsă cu masele, prin mijlocirea unor noi forme organizatorice, a unor metode noi de acțiune, care îmbinau munca ilegală cu cea legală sub cele mai variate forme, în scopul atragerii celor mai largi pături sociale interesate în împiedicarea fascizării României.

Presa partidului comunist ilegală și legală reflecta acest conținut, cu elementele noi intervenite în propaganda partidului după 1933, îndeplinindu-și rolul de propagator, agitator și organizator colectiv în rândul proletariatului, țărănimii, a intelectualității, al largilor pături neproletare care nu erau cuprinse în formele organizatorice de activitate revoluționară.

În presa îndrumată de partid din această perioadă poate fi urmărit modul cum Partidul Comunist din România, ținând seama de experiența luptelor din 1933, care au constituit o verificare strălucită a liniei frontului unic, și-a concentrat atenția asupra realizării unității de acțiune în întreprinderi între comuniști și social-democrați, între membrii sindicatelor unitare ilegale și ai sindicatelor reformiste, cu șomerii și muncitorii neorganizați, între organizațiile tineretului muncitor¹⁾. Majoritatea acțiunilor de luptă purtau pecetea frontului unic și erau legate de împotrivirea față de măsurile reacționare antidemocratice ale guvernului liberal și față de dezmațul bandelor fasciste²⁾.

La București, de pildă, în august 1934, metalurgiștii de la „Malaxa”, împreună cu muncitorii de la „Titan” au demonstrat pe străzile Capitalei sub lozincile: „Jos fascismul!”, „Jos războiul!”, Grevele din 1934 de la căile ferate, din industria metalurgică, de la fabricile textile, desfășurate în front unic, marcau creșterea nivelului conștiinței politice a clasei muncitoare.

Luptele din ianuarie-februarie 1933, prin înaltul lor nivel de organizare, prin amploarea și spiritul lor revoluționar, au avut o mare influență asupra activității Uniunii Tineretului Comunist și, în genere, asupra tineretului muncitor. Această influență s-a resimțit cu precădere în organizarea și participarea activă a tinerilor la acțiunile contra pericolului fascist.

Presa revoluționară cuprinde bogate informații din anii 1933, 1934, 1935 despre mișcarea de tineret care a crescut și s-a dezvoltat, participând la activitatea tuturor forțelor antifasciste din România.

În presa îndrumată de partid sînt înserate numeroase manifestări de solidaritate ale țărănimii muncitoare cu luptătorii ceferiști și petroliști în ianuarie-februarie 1933 și în timpul procesului de la București și Craiova. Acestea constituiau dovezi clare ale marilor posibilități de unire a luptei muncitorimii cu cea a țărănimii muncitoare.

Înlăturarea unor practici stîngiste din activitatea partidului, ca urmare a suflului nou creat de luptele din 1933, precum și creșterea prestigiului clasei muncitoare și a Partidului Comunist din România, au avut o înrîurire directă asupra intelectualității cinstitute, patriotice, interesate în propășirea democratică a țării.

¹⁾ *Valul revoluționar din România și sarcinile P.C.R. Învățămintele luptelor din februarie 1933, ale proletariatului ceferist ; cf. Documente din istoria Partidului Comunist din România 1929—1933*, București, E.S.P.L.P., vol. III, 1956, p. 596—597.

²⁾ „Ecolul” din 25 august 1934; „Cuvînt nou” din 3 noiembrie 1934; „Ecolul” din 11 noiembrie 1934 ș.a.

O adevărată ofensivă pe tărâm ideologic, cultural a început partidul comunist după 1933, continuând să aporie o însemnată parte a intelectualității cinstite de problemele politice ale luptei antifasciste pentru pace și să creeze o opinie democratică, activ antifascistă în rîndurile intelectualității românești.

Partidul Comunist a învățat să se apropie mai bine de mase, a dobîndit experiență și curaj mai mult în a aborda nu numai probleme greviste și sindicale, ci și probleme de interes general politic care priveau și alte clase și pătri sociale.

Partidul comunist a găsit calea activizării mai eficiente în jurul clasei muncitoare a intelectualității progresiste, a funcționării nevoiașe, a micilor întreprinzători, a pensionarilor, invalizilor, studenților, pentru a crea o largă opinie de masă antifascistă, antirăzboinică. Pentru aceasta partidul comunist s-a sprijinit pe un însemnat număr de organizații de masă democratice create între 1933 și 1937.

Activitatea antifascistă a partidului comunist pentru atragerea maselor a fost susținută în permanență de o bogată presă ilegală și legală.

Publicistica cea mai prodigioasă a P.C.R. în timpul ilegalității s-a dezvoltat tocmai în perioada pregătirii, desfășurării și care a urmat luptelor muncitorimii din 1933. București, Capitala țării, s-a dovedit a fi cel mai activ centru al publicisticii revoluționare, democratice și antifasciste.

În condițiile unei adînci ilegalități, prigoanei și arbitrarului guvernanților, ale abuzurilor nesfîrșite din partea cenzurii burgheze, partidul comunist, dînd dovadă de o mare operativitate, pricepere, experiență și tenacitate, a reușit să editeze un impresionant număr de gazete și reviste ilegale și legale. Aceasta presupunea un vast aparat alcătuit din mii de tovarăși — redactori, corespondenți, muncitori tipografi, difuzori ai gazetelor — și toate se realizau în tănuite acțiuni ale membrilor P.C.R., simpatizanților, membri ai sindicatelor sau ai altor organizații de masă, muncitori, intelectuali patrioți, cu dragoste pentru progresul țării. Cînd organele represive își dădeau seama că au de a face cu gazete ale Partidului Comunist, le interziceau imediat, sigilau sediile, arestau redactori, tipografi, distribuitori. Este grăitoare alarma din toamna anului 1934 provocată în rîndurile autorităților de către marea număr de gazete legale ale P.C.R. Siguranța informa Ministerul de Interne, iar Direcția poliției își exprima nedumerirea pentru faptul că presa legală comunistă aruncă în circulație „25—30.000 de exemplare, la care se poate adăuga fără exagerare 5—6.000 exemplare din presa ilegală”¹). Acestea erau citite de zeci de mii de oameni ai muncii.

Fiecare organizație de masă legală, nou creată, avea și gazeta proprie. Aceste gazete se intitulau „independente”, „umanitare”, „culturale”. Ori de către ori erau interzise sub acuzarea că „nu respectă profilul” titlaturii, apăreau de fiecare dată cu nume schimbate, sau altele noi, astfel încît nici o clipă să nu rămînă necunoscute chemările partidului împotriva fascismului². Oricît de sălbatică a fost prigoana, oricît de mari au fost

¹ Arhiva C.C. al P.M.R., fond nr. 24, dosar nr. 4150, fila 149.

² O serie de articole cu caracter antifascist au fost publicate și în unele ziare burgheze, cum au fost „Dimineața”, „Adevărul”, „Zorile” și altele, fie de redactori comuniști cu prestigiu cum au fost Alexandru Sahia, fie de către gazetari democrat-burhezi sau intelectuali antifasciști.

lipsurile materiale și oricât de multe sacrificii s-au cerut comuniștilor, P.C.R. nu a lăsat nici o problemă importantă a maselor, nici un moment politic însemnat, nici o indicație prețioasă de luptă care, sub o formă sau alta, prin presa ilegală sau legală, să nu fi fost aduse la cunoștință maselor.

Vasta muncă politică desfășurată de către Partidul Comunist din România prin organizațiile sale ilegale, în rîndurile proletariatului, pentru făurirea unității de acțiune muncitorești, prin organizațiile sale de masă legale, în rîndurile păturilor largi populare pentru antrenarea lor la lupta antifascistă, prin presa sa ilegală și legală cu o întinsă rază de răspîndire, a avut urmări de necontestat asupra opiniei publice din țara noastră¹).

Presa comunistă a fost o armă încercată a partidului nostru în marea luptă de eliberare de sub jugul exploatării și asupririi burghezo-moșierești, pentru apărarea intereselor maselor și a independenței patriei. Istoria presei comuniste din România reflecta istoria mișcării muncitorești revoluționare, istoria contemporană a poporului nostru.

Dînd o înaltă apreciere rolului activității presei comuniste, în raportul tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej cu prilejul aniversării a 40 ani de la crearea P.C.R. se sublinia: „O armă puternică de răspîndire în mase a cuvîntului partidului, de propagare a ideilor marxist-leniniste a fost presa ilegală — „Scînteia”, „Lupta de clasă”, nenumăratele publicații și broșuri editate de partid. Cititorii, care au astăzi la îndemînă în tiraje de sute de mii și milioane de exemplare presa partidului, ediții complete ale operelor marxism-leninismului, o vastă literatură politică, își pot cu greu reprezenta activitatea plină de abnegație pe care o desfășurau comuniștii în ilegalitate pentru a tipări și răspîndi cuvîntul partidului“.

Presa Romîniei socialiste, condusă de partid, poartă cu cinste, mai departe tradițiile înaintate ale presei comuniste ilegale, ale presei democractice, antifasciste, îndrumată de partid.

SCÎNTEIA. Organul Comitetului Central al Partidului Comunist din România. București, 15 august 1931 — 8 octombrie 1940. Apariția ziarului „Scînteia”, organ al Comitetului Central al Partidului Comunist din România, reprezintă un eveniment de importanță istorică în viața partidului și a mișcării muncitorești din țara noastră. Ziarul publică documente ale Partidului Comunist din România. Dintre articole și materiale: „Conferința muncitorilor ceferiști, petroliști, minieri contra ofensivei burgheziei”, „Eroica luptă a ceferiștilor din București”, „Eroicele lupte și victorii ale muncitorilor petroliști din Ploiești și Valea Prahovei”, „Campania din străinătate pentru apărarea ceferiștilor”, „Front Unic de luptă împotriva fascismului”, „Lupta contra fascismului”, „Jos monarhia — stîlpul exploatării și asupririi”. Ziarul publică zeci de articole, materiale și informații despre realizările U.R.S.S.

Apreciind activitatea desfășurată de „Scînteia” în perioada ilegalității, în salutul C.C. al P.M.R. adresat ziarului, în 1956, se arăta :

„De un sfert de veac „Scînteia” stînd cu fermitate la postul său de luptă ca purtător de cuvînt al partidului, slujește cu credință, sub steagul gloriios al comunismului, interesele vitale ale poporului.

¹) Date complete privind arhivele, bibliotecile unde se află organele de presă inseriate, precum și precizări pentru formatul în care au apărut, periodicitatea, caracterul literelor ș.a. — pot fi urmărite în lucrarea consacrată bibliografiei presei P.C.R.: „Presa P.C.R. și a organizațiilor sale de masă 1921—1944”, Ed. Științifică, 1963.

În condițiile oruntee prigoane dezlănțuite de clasele exploataoare, „Șcînteia” ilegală însufleșea și organiza masele muncitoare de la orașe și sate la luptă împotriva exploatării capitaliste-moșierești, împotriva fascismului și a reacțiunii, pentru independență națională, pentru pace, pentru democrație și socialism”.

„Șcînteia” era organul central de presă prin care P.C.R. îndruma, organiza și mobiliza masele la lupta împotriva exploatării, a asupririi, a pericolului fascist. Articolul de fond al primului număr preciza că „Șcînteia” își impune apariția „pentru ca tovarășii să-și poată desăvîrși cunoștințele în toate chestiunile teoretice și practice ale mișcării revoluționare”. Luptînd pentru călirea ideologică, politică a membrilor partidului, „Șcînteia” a fost un instrument luminos cu ajutorul căruia P.C.R. înarma pe comuniști cu bogate cunoștințe ale activității revoluționare teoretice și practice.

LUPTA DE CLASA. Organ al Partidului Comunist din România. București. Iunie 1926—decembrie 1939. Organ teoretic al Comitetului Central al Partidului Comunist din România.

„Lupta de clasă” a răspîdit în țara noastră principiile marxist-leniniste, a îndrumat din punct de vedere teoretic elementele revoluționare, a luptat cu tărie pe tărîm ideologic împotriva oportunismului, pentru consolidarea unității și tăriei P.C.R. Condusă de partid, „Lupta de clasă” a apărut cu consecvență interesele vitale ale maselor muncitoare, fiind un activ mobilizator al celor ce muncesc împotriva exploatării și asupririi. „Lupta de clasă” a apărut în mai multe serii — prima în 1920, a II-a în 1926, a III-a în 1934 și a IV-a în 1938.

Crunta prigonire a partidului nostru, a mișcării muncitorești, a făcut imposibilă apariția continuă a revistei. Dar cu toate aceste întreruperi, determinate de arestările, condamnările, iar adeseori și de asasinările acelor care scriau, tipăreau și răspîndeau „Lupta de clasă”, revista a oglîndit cu fidelitate în paginile ei continuitatea luptei duse cu dîrzenie și eroism de Partidul Comunist Român, avangarda revoluționară a proletariatului, de la momentul înființării sale. Numeroase articole și studii analizează situația social-politică și economică din România, abordează probleme ale vieții de partid, relațiile de clasă, demască regimul burghezo-moșieresc și monarhia, denunță conținutul reacționar al dictaturii carliste, al fascismului, mobilizînd masele la lupta revoluționară. Revista publică o serie de fragmente din lucrări scrise de V. I. Lenin. În paginile revistei sînt publicate o serie de documente ca: „Statutul P.C.R.”, „Rezoluția din iulie 1934 a Comitetului Central al Partidului Comunist din România cu privire la „Procesul conducătorilor proletariatului ceferist și petrolist, însemnătatea lui și sarcinile mișcării revoluționare”, „Declarația Comitetului Central al Partidului Comunist din România asupra recunoașterii Uniunii Sovietice de către statul român”, „Raportul la Plenara a VI-a a Comitetului Central al Partidului Comunist din România”.

FEBRUARIE. Organul Comitetului Raional de Verde al Partidului Comunist din România. Secțiunea București. August 1933 — 1 februarie 1934. Gazetă ilegală, cu menirea de a mobiliza oamenii muncii, cu deosebire muncitorii de la atelierele „Grivița”, la luptă revoluționară împotriva regimului burghezo-moșieresc. Dintre articolele publicate: „Sentința din procesul ceferiștilor și datoria noastră de clasă”. „Organizațiile fasciste și lupta tineretului muncitor”, „Trăiască Revoluția din Octombrie!”.

INTREBARI ȘI RASPUNSURI. Organ de propagandă al Comitetului Central al Partidului Comunist din România. București. Septembrie 1932

— noiembrie 1933. Revistă ilegală. Dintre problemele la care dă răspuns revista: „Ce înseamnă aplicarea justă a tacticii de Front Unic de jos”, „Care este rostul comitetelor de acțiune?” „Tactica Frontului Unic și sarcinile partidului nostru”, ș.a. în care se reflectă orientarea justă spre realizarea frontului unic. „Ce este nou în situația politică din România în urma evenimentelor din februarie 1933?”, „Care este calea dezvoltării fascismului în România?”. „Cum trebuie să organizăm și să pregătim lupta șomerilor?”

BULETINUL COMITETULUI DE ACȚIUNE ÎMPOTRIVA RAZBOIULUI. București, 23 August 1932 — 4 februarie 1933. Redacția și administrația: București, str. Suvenir nr. 7. Publicație editată legal. În gazetă sînt publicate articole și materiale referitoare la mișcarea împotriva războiului imperialist: „Apelul Comitetului de acțiune împotriva războiului”, „Conferința antirăzboinică din București”. Articolul „Greșelile mișcării antirăzboinice” al tovarășului Gh. Gheorghiu-Dej elucidează o serie de probleme ideologice ale mișcării antirăzboinice din țara noastră și enunță cu limpezime țelul ei fundamental.

BULETINUL. Organ al Partidului Comunist din România. București, 1931 — iunie 1935. Organ ilegal al C.C. al P.C.R., publică documente de partid, articole și materiale de directivă, pentru a le populariza în rîndurile cadrelor și membrilor de partid.

SIRENA. Organ al Comitetului local al Ajutorului Roșu București. Iulie 1933. Gazetă ilegală, editată de Ajutorul Roșu din București. Printre articolele și materialele publicate: „Procesul ceferiștilor”, „Doftana”, „Jilava și Văcărești”.

SIRENA CEFERISTA. Ziar de Front Unic de luptă al muncitorilor ceferiști. București. August 1933. Ziar ilegal care mobilizează oamenii muncii în sprijinul luptătorilor ceferiști. Articolele sînt mobilizatoare pentru apărarea deținuților revoluționari: „Procesul C.F.R.”, „Un nou atac al direcției”, „Accidente”, „Mitraliere la fiecare atelier și secție”.

TINARUL LENINIST. Organul Central al Uniunii Tineretului Comunist din România. București, decembrie 1924 — 1 mai 1936. Organul central a U.T.C., editat ilegal, prin problemele abordate a jucat un rol important în educația politico-ideologică a tineretului revoluționar din țara noastră, în strîngerea rîndurilor tineretului muncitoresc și țărănesc în jurul Partidului Comunist Român. După 1933, publică numeroase articole consacrate mobilizării tineretului împotriva pericolului fascist. O serie de articole demască monarhia, cheamă tineretul la apărarea independenței patriei.

TINARA GARDA. Organul secțiunii București a Uniunii Tineretului Comunist. București. Aprilie 1932 — februarie 1935. Gazetă ilegală editată de org. U.T.C. din București. De menționat articolele „Scăpați de ocna pe tovarășii ceferiști”, „Dizolvarea organizațiilor revoluționare”, „Jos războiul de jaf!” La rubrica: „Frontul muncii”, gazeta publică informații despre situația tinerilor din fabricile: „Lyons”, „Voina”, „Norma”, „Horstein”, „Mociornița”, atelierele C.F.R. „Grivița”, „Textra”, „Venus”, „Malaxa”.

MOMENTUL social-economic-literar. Decembrie 1933. Redacția și administrația: București, str. Carol Davila nr. 25. Revistă legală antifascistă, care se adresează cu deosebire tineretului intelectual. Numeroase articole și materiale abordează problemele educației în școli, ale șomajului intelectual. Dintre articolele pe această temă: „Anul universitar 1933—1934”, „Școala și noua ofensivă culturală”, „Numerus clausus și șomajul intelectual”, „Ajutorul de șomaj al tinerilor”, „Criza sufletească a tineretului”.

LUPTA UNIVERSITARA. Organ de apărare a intereselor studențești. 3 februarie 1933. Redacția și administrația: București, Calea Plevnei nr. 62. Publicație legală care mobilizează masele de studenți la organizare și luptă pentru îmbunătățirea situației lor economice, educă studențimea în spirit democratic, antifascist. Dintre articolele și materialele publicate: „Schimbarea guvernului”, „Presa”, „Situația de la Academia Comercială”, informații cu privire la viața și luptele studenților mediciniști etc.

ALARMA. Organul antimilitarist al Comitetului Central al Partidului Comunist din România. București, martie 1932 — octombrie 1933. Organ ilegal al C.C. al P.C.R. — de luptă pentru mobilizarea oamenilor muncii împotriva pregătirilor războiului imperialist.

Dintre articolele publicate: „Muncitorii ceferiști în fața justiției militare”. „Către muncitorii și țăranii din contingentul 1932”, „Patria socialistă în pericol”. Articolele arătau pericolul care îl reprezintă un război imperialist. „Pe spinarea muncitorimii se fac noi înarmări”, „Sub masca serbărilor se ascund exerciții și manevre războinice”, „Congresul antirăzboinic din Amsterdam și atitudinea delegaților comuniști”, „Concediile de vară în armată — prilej pentru exploatarea soldaților”.

BRAZDA. Organ al Comitetului Central al Uniunii Tineretului Comunist din România. București. Noiembrie 1931 — iunie 1935. Organ ilegal al U.T.C. Articolele și materialele publicate au un conținut revoluționar, antifascist: „Conversiunea datoriilor”, „Către recruții 1932”. „25 de ani de la răscoalele țărănești”, „Luptați contra stării de asediu”, „Jos dictatura ciocolor. Jos regele călău !”, „Jos Garda de fier”. Gazeta mai publică informații despre luptele țăranilor, știri cu privire la realizările din U.R.S.S. precum și poezii cu conținut social, revoluționar.

APARATORUL. Februarie 1933, București, str. Bursei nr. 1. Organ de apărare a deținuților politici antifasciști și de demascare a abuzurilor, samavolnicilor și terorii regimului burghezo-moșieresc.

Dintre articolele publicate: „Un nou cod penal”, „O gardă ce-și zice de fier”. Ziarul demască prigonirea apărătorilor acuzaților politici, cheamă masele la solidarizare cu luptătorii ceferiști.

STEAGUL ROȘU. Organul Partidului Comunist din România. Secțiunea București. Iunie 1929 — martie 1937. Ziar ilegal care are rolul de a îndruma lupta membrilor de partid și a oamenilor muncii din Capitală. Ziarul publică documente de partid, articole de orientare ideologică, materiale cu indicații organizatorice, informații etc. Ziarul publică informații din întreprinderile și instituțiile din Capitală, precum și știri asupra situației în închisori.

BULETINUL COMITETULUI CENTRAL AL AJUTORULUI ROȘU DIN ROMÂNIA. București. Ianuarie 1931 — martie 1935. Organ ilegal al C.C. al Ajutorului Roșu. Dintre articolele și materialele publicate: „Situația deținuților politici din închisorile din România se agravează din ce în ce mai mult”, „Pe drumul refacerii organizației noastre într-o organizație de masă”, „Procesul din Calea Griviței”, „Front unic proletar de luptă pentru eliberarea ceferiștilor și a întăririi prizonierilor politici”. „Solidaritate internațională, izvor de forță și izbândă”.

BULETINUL Comitetului Central al Uniunii Tineretului Comunist din România. București. Decembrie 1930 — iunie 1935. Organ ilegal al C.C. al U.T.C. Dintre documentele, articolele și materialele publicate: „Rezolu-

ția Biroului al U.T.C.R.", „Cotitura spre munca de masă”, „Situția politică și sarcinile noastre”.

BULETINUL DE ACȚIUNE ÎMPOTRIVA FASCISMULUI. București, 23 octombrie 1933 — 28 ianuarie 1934. Redacția și administrația : București, str. Poliției nr. 5. Publicație legală, editată de Comitetul Național Antifascist. Dintre articolele și materialele publicate : „Apelul Comitetului Antifascist”, „Să înceteze provocările”, „Incendiarii Reichstagului se demască”, „Guvernul face politica strălucirii față de fasciști”, „Fascismul se demască”, „Fascismul și războiul”, „Războiul în pregătire”. Sînt publicate documente ale mișcării antifasciste, informații despre constituirea de secții.

BULETINUL CONSILIULUI GENERAL AL SINDICATELOR UNITARE. București, Decembrie 1932 — aprilie 1934. Organ central ilegal al sindicatelor revoluționare. Dintre articolele și materialele publicate : „Învățămintele din luptele economice decurse în ultimul timp”, „Lupta pentru ajutorarea imediată și permanentă a șomerilor”, „Să împiedicăm concedierea celor 40.000 de funcționari”, „Schimbarea guvernului național-țărănesc și luptele din februarie”, „Lupta pentru realizarea Frontului Unic de luptă”, „Importanța muncii printre femeile muncitoare”, „Pentru un congres de Front Unic de luptă al ceferiștilor”.

CAZARMA. Organ antimilitarist al Comitetului Central al Uniunii Tineretului Comunist din România. București. Mai 1931 — august 1935. Organ ilegal al C.C. al U.T.C. Destinat tinerilor soldați. Gazeta conține numeroase articole care demască pregătirile de război împotriva Uniunii Sovietice, cuprinde informații despre situația grea a soldaților din unitățile militare din țară, indicînd totodată metode de organizare și luptă. Sînt publicate numeroase informații din unitățile militare, care descriu suferința și mizeria la care erau supuși soldații din armata burghezo-moșierească.

DESCATUȘAREA. Organul Ajutorului Roșu din România. București. Mai 1931 — 1 mai 1935. Gazetă ilegală, editată de C.C. al Ajutorului Roșu, în vederea mobilizării maselor de oameni ai muncii împotriva terorii și samavolniciei autorităților burghezo-moșierești, pentru ajutorarea deținuților politici și a familiilor acestora, pentru cucerirea amnistiei politice. Gazeta publică de asemenea informații din închisori, știri cu privire la mișcarea antifascistă, informații cu privire la succesele din U.R.S.S.

LA LUPTA. Organ al Comitetului Raional de Negru. Organizația de Ilfov a Partidului Comunist din România. București. 1933 — aprilie 1934. Dintre articolele publicate : „Trăiască 1 Mai de luptă !”, „Recursul a fost cucerit. Înainte pentru eliberarea ceferiștilor”, „Teroarea de la Mociornița”. Gazeta publică știri despre situația și frămîntările muncitorilor din fabricile : „Voina”, „SET”, „Lemaître”, „Suchard” și „Mioara”.

LUPTA SINDICALA. Organul Comisiei Locale a sindicatelor muncitorești din Capitală (legal). 4 decembrie 1932 — 24 martie 1935. Redacția și administrația : București, str. Decebal nr. 6. Gazetă sindicală care dezbate problemele organizării luptelor economice și politice ale muncitorimii din București : „Teroarea se înăsprește”, „Sprijin Ajutorului Muncitoresc”, „Alegerile comunale”, „13 Decembrie 1918 — 13 Decembrie 1932”, „Luptele textiliștilor bucureșteni”, „Ajutorul de șomaj și patronatul”, despre acțiuni muncitorești de la fabrica „Saturn”, de la C.F.R., „Malaxa”, „S.T.B.”.

NAZUINȚA CELOR CE MUNCESC. Organul Comitetului Central al Ligii Muncii (legal). 9 decembrie 1933. Redacția : București, str. Vistie-

rului nr. 25. Gazeta militează pentru Front Unic Muncitoresc, împotriva pericolului fascismului și a terorii regimului burghezo-moșieresc. Dintre articole și materiale: „Fascismul”, „Cum e exploataată țărănimea”, „Regimul politicilor în închisorile românești”, „Crima judiciară de la Leipzig”.

TRIBUNA LUCRATORILOR COAFORI-FRIZERI. Organ al Sindicatului coafori-frizeri. 26 noiembrie 1933. Redacția și administrația: București, Calea Victoriei nr. 49. Gazetă legală a Sindicatelor Unitare. Gazeta dezbate problemele economice și politice ale muncitorilor coafori și frizeri. Într-o serie de articole și note sînt demascați liderii reformiști din fruntea C.G.M.

RASCOALA. Gazetă pentru argați, țărani săraci și mijlocași. Organ al Comitetului județean București. Iunie 1934. Gazeta ilegală, pentru mobilizarea țărânimii muncitoare la luptă revoluționară, împotriva regimului burghezo-moșieresc. Gazeta mai cuprinde informații cu privire la jefuirea și mizeria țăranilor din satele: Gălbinași, Fundeni, Fîntîna Doamnei și Bragadiru.

TÎNARUL CFR-ist. Organ al celei U.T.C.-ului de la atelierele C.F.R. București. Februarie 1934. Gazetă ilegală a uteciștilor de la „Grivița”. Articole și materiale: „De la atelierul de vagonaj”, „Din iadul (căminul) ucenicilor din atelierele Grivița”, „Tovarăși, tineri muncitori, ucenici, la luptă contra atacurilor direcțiunii!”, „Către recruții noștri”.

SPICUIRI DIN PRESA. Editat de Comitetul județean din Ilfov al Partidului Comunist din România. București, 15 februarie 1934. Publicație ilegală, cu caracter de Buletin informativ. Dintre articolele și materialele publicate: „Bilanțul luptelor revoluționare din 1933”, articole pe probleme ale întăririi legăturilor P.C.R. cu masele.

AȘA. 5 martie 1934 — 29 iulie 1934. Redacția: București, str. Ionescu Gion nr. 14. Revistă antifascistă cu preocupări culturale și politice. Revista publică materiale consacrate demascării pericolului de război imperialist care împinge lumea spre conflagrații mondiale. Sînt date știri privind activitatea antifascistă a femeilor din țară și străinătate.

BOLȘEVICUL. Organ de critică al Comitetului organizației București a Partidului Comunist din România. Mai 1934. Buletinul a apărut ilegal. Dintre articolele publicate: „Împotriva războiului”, „Propaganda antimilitaristă”, „Învățămintele căderilor”, Publicația conține de asemenea materiale de îndrumare a activității celulelor.

AMICII U.R.S.S. Organ legal al Asociației „Amicii Republicilor Sovietice Socialiste”. București, 16 octombrie 1934, str. Inginer Saligny nr. 6. Articolele publicate urmăresc să popularizeze realizările din prima țară socialistă și corespondențe: „Rostul nostru”, „Ce ne scriu aderenții”, „Cum este privită Asociația Amicii U.R.S.S.”.

FARUL ROȘU. Organ al Comitetului Raional de Galben al organizației de Ilfov a Partidului Comunist din România. București, Februarie 1934 — ianuarie 1935. Gazetă ilegală. Articole și materiale: „Greva demonstrativă de la fabrica de textile Regina Maria”, informații despre situația muncitorilor de la S.T.B., „Leonida”, „Balcani”. Ziarul conține „Rubrica tineretului”.

FRONTUL ROȘU. 1934. Organul Comitetului Raional de Albastru al Partidului Comunist din România. Secțiunea București.

NOI VREM PĂMÎNT. Gazetă pentru argați, țărani săraci și mijlocii. București, Ianuarie 1934 — iulie 1935. Gazetă ilegală, editată de C.C. al P.C.R. Dintre articolele și materialele publicate: „Nu lăsați pe boieri, că-

mătrii și statul lor să vă mai jefuiască. Numai astfel veți scpa de înfometare!", „Nu converșiunea, ci ștergerea datoriilor", „Uniunea Sovietică în fruntea luptei pentru păstrarea păcii".

STUDENTUL LÉNINIST. Organul local al organizației comuniste studențești București. Martie 1934. Publicație ilegală pentru studenți, avînd rolul de a-i mobiliza la acțiuni revoluționare, în jurul clasei muncitoare și sub conducerea ei.

BECCA ROȘIE. Organ al secției sindicale. București. Februarie 1934. Gazetă de uzină, editată ilegal. Ziarul conține chemări de încadrare în sindicatele revoluționare, precum și informații despre situația muncitorilor din secțiile fabricii. Sînt publicate știri despre luptele greviste ale proletariatului.

UMANITATEA. 2 septembrie — 29 octombrie 1934. Redacția și administrația: București, Calea Victoriei nr. 55. De semnalat articolele și materialele: „Congrese muncitorești", „Mișcările din Spania", „O instituție parazitară: Camera de muncă", „Artiștii proletari", „Șomerul intelectual". Numeroase reportaje descriu viața și lupta muncitorilor din diferite întreprinderi din țară.

MALAXISTI. București. Gazetă de uzină, editată ilegal în preajma lui 1 Mai 1934. Editorialul: „Ce este un ziar de fabrică și pentru ce apare?", articolul „1 Mai 1934", precum și informațiile cu privire la situația muncitorilor din uzină.

ECHIPA. 7 octombrie — 25 noiembrie 1934. Redacția: București, str. Ionescu-Gion nr. 14. Revista are preocupări principale de domeniul politicii interne și internaționale. Dintre articolele: „Gloanțele de la Marsilia", „Statul țărănesc", „Uniunea Sovietică și copiii".

CONSTRUCTORUL. Organul Sindicatului muncitorilor din industria construcției. București. 26 august — 18 noiembrie 1934. Redacția și administrația: București, str. Eugen Carada nr. 9. Organ legal al Sindicatului revoluționar al muncitorilor constructori din București. Gazeta cheamă pe muncitorii constructori la organizare și luptă, demască pe reformiștii ca spărgători ai unității sindicale, dezvăluie conținutul reacționar al fascismului. Ziarul publică informații de pe șantierele din București, știri interne și internaționale.

AZ EPITOMUNKAS. Organul Sindicatului muncitorilor constructori din București. 26 august 1934 — 11 noiembrie 1934. Redacția: București, str. Belvedere nr. 12. Gazeta apare ca ediție în limba maghiară a publicației „Constructorul".

JILAVA ROȘIE. Iulie 1935 — decembrie 1935. Gazeta a apărut ilegal, fiind redactată de deținuții comuniști din închisoarea „Jilava". Dintre articole: „Importanța luptei ce o pregătim pentru cîștigarea regimului", „Despre importanța participării la munca culturală", „13 Decembrie". „Războiul italo-abisinian", „Frontul Popular Antifascist și atitudinea Partidului național-țărănesc", „Importanța reluării relațiilor dintre România și U.R.S.S.".

FABRICA ȘI OGORUL. Organul Blocului Muncitoresc-Țărănesc, din București. Iunie — iulie 1933. Printre articolele și materialele publicate: „Procesul ceferiștilor", „Prelungirea stării de asediu", „Periferia și primăria", „Tineretul și rolul lui de azi", „Lupta antifascistă a maselor".

CRIZA. București. 28 aprilie — 19 mai 1935. Gazeta luptă pentru demascarea tendințelor burgheziei de a arunca pe umerii clasei muncitoare urmările crizei. Numeroase articole și materiale sînt consacrate dezvăluirii condițiilor grele economice ale maselor muncitoare: „Revendicările muncitorilor de la atelierele C.F.R.-Grivița”, „Viața de mizerie a funcționarilor publici”, „Pepinierele de tuberculoză din magazinele Capitalei”, „Exploatarea de la Metaloglobus”. O serie de articole și materiale descriu situația și lupta muncitorilor de la fabricile „Haug”, „Venus”, „Saturn”, „Mioara” etc.

CRITICA. Artă-Literatură-Filozofie-Sociologie. București 7 februarie 1935 — 14 iulie 1935. Redacția și Administrația: București, str. Louis Blank, nr. 21. Revistă legală. Articole: „Doi ani de la incendierea Reichstagului”, „Studentii și politica”, „Concepția materialistă a istoriei”, „Romain Rolland despre rolul intelectualilor”.

ORIZONT. Organul Ligii contra prejudecăților. București. 24 februarie — 28 aprilie 1935. Redacția: București, str. Mexic nr. 3. Revistă editată legal pentru răspîndirea cunoștințelor științifice, lupta împotriva misticismului, prejudecăților și superstițiilor, a reacționarismului politic și șovinismului. O serie de documente și materiale oglindesc activitatea Ligii contra prejudecăților.

DRUMUL FEMEII. București, 25 martie — 22 iunie 1935. Redacția și administrația: București, B-dul Elisabeta, nr. 7. Gazeta demască inegalitatea economică și politică a femeilor din România burghezo-moșierească. Gazeta publică articole împotriva fascismului și războiului imperialist, pentru pace și prietenie cu U.R.S.S.

SA NE DAM MÎNILE! Ziar local de Front Unic al organizației din București a Partidului Comunist din România. București. Iulie 1935 — februarie 1936. Gazetă ilegală. De menționat articolele pentru realizarea F.U.M.: „Ce suferă și ce vor muncitorii din depourile C.F.R.?”, „Frontul Unic cere înfăptuiri”, „Să ne dăm mîinile pentru Frontul Popular”.

STUDENTUL ROMÎN. 30 octombrie 1935 — 31 mai 1936. Redacția și administrația: București, str. Doamnei nr. 14. Publicație legală, editată pentru studenți de Frontul studențesc democrat. Gazeta militează pentru promovarea intereselor studențești, demască fascismul și șovinismul, analizează și îndrumă luptele studențești. Dintre articolele și materialele publicate: „Studențimea și țărani”, „Congresul mondial pentru pace”, „Acțiunea de la Facultatea de drept”, „Frontul studențesc democrat”.

TÎNARA GENERAȚIE politică-socială-literară. Redacția și administrația: București, str. Răsuri nr. 3. Revistă studențească antifascistă, editată legal. O serie de articole și materiale conțin date cu privire la acțiunile studențești.

STUDENTUL EVREU. Publicație lunară de luptă studențească. București. 10 ianuarie 1935 — 19 aprilie 1935. Redacția și administrația: București, str. Sfinților nr. 47. Revistă antifascistă pentru studenții evrei. Articole: „Dreptul la viață”, „Numerus Clausus”, „Despre legea antidemocratică a avocaților”. Revista publică interviurile unor oameni de știință care se ridică împotriva antisemitismului, precum și informații studențești.

ERA NOUA. Revistă lunară de filozofie, literatură, știință. Februarie — aprilie 1936. Redacția și administrația: București, str. Brezoianu nr. 18. Revistă legală, editată de partid la mijlocul deceniului patru. „Era nouă” a

jucat un rol de seamă în afirmarea ideologiei clasei muncitoare, în cultura din țara noastră. Dintre articolele și studiile de filozofie și sociologie: „Criza științei” (Studiul, apărut în continuare în cele trei numere ale revistei, abordează problemele filozofice ale științelor moderne ale naturii în lumina lucrării lui V. I. Lenin, „Materialism și empiriocriticism”), „Misticismul și filozofia românească”, „Note asupra mișcării de monografie sociologică”. În domeniul istoriei: articolul „115 ani de la mișcarea democratică a lui Tudor Vladimirescu”, iar în cel al învățământului „Impasul școlii”. Sînt tratate probleme economice ale României și a altor țări: „Bilanțul economic al anului 1935 în U.R.S.S.”, „Expoziția echipelor de lucru studențești”, „Criza generală”.

ARENA-politică-social-edilitară. Februarie—iunie 1936. Redacția: București, str. Pasajul Imobiliara. Publicație legală editată de partid cu scopul de a îndruma și mobiliza masele împotriva pericolului fascist pentru Frontul popular, pentru apărarea deținuților politici. „Arena” publică numeroase articole și materiale privind situația și lupta muncitorilor din uzine și fabrici, relatări cu privire la grevele de la întreprinderile textile, analizează metodele de conducere a mișcării greve. Dintre articolele și materialele publicate: „Gărzile antifasciste: imperativul zilei”, „Tineretul are nevoie de pace”, „Activitatea Blocului Democratic”, „După 1 Mai”, „Însemnătatea Congresului Sindicatelor C.F.R.”, „Pentru pregătirea Congresului sindicatelor ceferiste”, „Vrem amnistie pentru deținuții antifasciști”, „Frontul Popular și țărănimea”, „Tot despre Congresul fier-metal”, „De la frontul comun al meseriașilor”.

BLOCUL. 1936. Apare sub îngrijirea Comitetului Central al Blocului pentru apărarea libertăților democratice. Redacția și administrația: București, str. Aurelian nr. 50. Blocul militează pentru crearea unui larg Front Popular antifascist în articolele „Fascismul contra națiunii”, „Fascismul în România”, „Blocul democratic și politica guvernului”.

ATLAS. 18 ianuarie 1936 — 1 mai 1936. Redacția: București, str. Zaharia nr. 10. Publicație cu preocupări dominante de domeniul politicii. Dintre articolele și materialele publicate: „Noi provocări războinice”, „Libertățile noastre constituționale”, „Procesul Thälmann”, „Amnistia — o revendicare a democrației”, „Iarăși Doftana”, „În pragul Congresului sindicatelor ceferiste”, „Problema funcționarilor publici”.

DRUMUL TINERETULUI. Organul Comitetului Central al Uniunii Tineretului Comunist. București. Decembrie 1936. Organ ilegal al C.C. al U.T.C. care apare în continuarea „Tînărului leninist”. Dintre articolele și materialele publicate: „13 Decembrie o zi împotriva exploatării și a prigoanei”, „Tineri, nu lăsați satul pradă domnișorilor fasciști”, „Poliția școlară”.

REPORTER. Săptămînal ilustrat — politic — literar și artistic. 6 decembrie 1933 — 6 februarie 1938. Redacția: București, Calea Victoriei 33. Revistă democratică, antifascistă. La mijlocul anului 1937 revista trece sub influența hotărîită a partidului, sfîrșind prin a deveni o publicație de partid. Dintre articolele pe teme politice, se desprind cele consacrate combaterii fascismului: „Frontul contra gărzii de fier”, „Apusul fascismului”, „Procesul incendierii Reichstagului”. Revista publică numeroase articole care demască hitlerismul, iau apărarea Spaniei republicane, popularizează succesele forțelor democratice din lumea întregă. Bogat reprezentată, partea

literară se distinge prin publicarea de lucrări aparținând unor cunoscuți scriitori progresiști.

DACIA NOUA. 1937—1938. Redacția: București, str. Academiei nr. 1. Axa revistei o constituie problemele culturii și ale politicii internaționale, privite în lumina năzuințelor democratice ale tineretului. Dintre articole: „Adevăratul război contra trusturilor”, „Social-democrații în pragul anului 1938”, „Germania cere colonii”, despre pericolul fascist, „De la dadaism și suprarealism la realismul social”, „Despre eroism”, „Necesitatea culturii sociale și politice”.

ȘTIRI. București — 1938. Publicație ilegală, editată de P.C.R. De menționat articolele: „România și interesele speciale ale Germaniei”, „Regimul de distrugere a antifasciștilor la închisori”, „Campania în favoarea Spaniei trebuie înțețită”, „Atacul guvernului împotriva sindicatelor muncitorești”, articole despre primejdia războiului imperialist.

COMENTAR. București. 3—14 iunie 1938. Redacția și administrația: București, str. Romană nr. 17. Revistă legală editată de partid cu ajutorul unui grup de intelectuali democrați. Sînt publicate articole împotriva pericolului fascist. „Totalitarismul în derută”, „Avantpostul ungar” etc. Sînt publicate recenzii, note pe teme culturale, cronici.

LUPTA TINERETULUI. Organul Comitetului Central al Uniunii Tineretului Comunist din România. București, 15 martie 1940. Publicație ilegală. Articolele și materialele publicate arată drumul luptei revoluționare a tineretului împotriva pericolului fascist. Lupta Tineretului publică informații despre acțiunile tineretului din țară, precum și știri din U.R.S.S.

TINĂRUL LUPTATOR. Organul Comitetului Central al Uniunii Tineretului Comunist. Secțiunea România. București. Septembrie 1940. Gazetă ilegală, editată de C.C. al U.T.C. care demască politica trădătoare a burgheziei și moșierimii care nu s-au împotrivit răpirii nordului Transilvaniei.

BULETIN INFORMATIV. București. 10 octombrie 1941 — 6 iunie 1942. Publicație ilegală editată de partid. Publicația conține informații asupra desfășurării războiului, despre mișcarea de rezistență din țările subjugate de hitleriști despre poziția potrivnică războiului hitlerist și dictaturii fasciste.

BULETIN INFORMATIV PENTRU LUPTA PATRIOTICĂ A TINERETULUI ROMÂN. București. 15 aprilie 1942 — 4 iulie 1942. Gazetă ilegală. Dintre articolele și materialele publicate: „România sub cizma hitleristă”, „Lupta pentru salvarea patriei”, „Lupta pentru pâine și pace de la atelierele C.F.R.—Grivița”, „Datoria tineretului în ceasurile de față”, „Lupta contra plecării tinerilor muncitori în Germania”.

ROMÂNIA LIBERĂ. Foaie de informații a Frontului Unic Național de luptă pentru independență, democrație, pace, pâine, București. 15 aprilie 1942 — 20 aprilie 1942. Publicație ilegală cu conținut antihitlerist, apărută sub forma unui buletin de știri.

ROMÂNIA LIBERĂ. Ziar patriotic. București. 28 ianuarie 1943 — 23 august 1944. Ziar ilegal central, îndrumat de partid, „România liberă” a adus o contribuție de seamă la mobilizarea forțelor patriotice din România la lupta împotriva ocupanților hitleriști și a dictaturii antonesciene, pentru ieșirea României din război și alăturarea țării coaliției antihitleriste. Dintre

articolele și materialele publicate: „Chemarea Comitetului Uniunii Patrioților“, „Manifestul de 1 Mai 1944 al Frontului Unic Muncitoresc“, „Declarația Uniunii Patrioților“, „Poporul român trebuie să împiedice nimicirea sa“, „Armatele hitleriste se apropie de catastrofă“, „Sprijiniți Armata Roșie“.

„România Liberă“ a militat pentru unirea într-un larg front a tuturor forțelor patriotice, antifasciste, antihitleriste, a luat atitudine împotriva politicii contrare intereselor naționale dusă de șeful PNT, Iuliu Maniu, a chemat neconținut armata să se alăture luptei drepte, antifasciste, antihitleriste, pentru libertate națională și independență. În editorialul primului număr se arăta: „Sunăm chemarea la unire sub cutele glorioșului și neînvinșului drapel al independenței și libertății naționale și nu cunoaștem ca dușmani decât pe cotropitorii și pe trădătorii de neam ce le servesc drept unelte“.

BULETINUL CAPITALEI. București. 1944. Organ ilegal de partid.

Dintre articolele și materialele publicate: „Chemarea la unire și la luptă, pentru pace, pentru izgonirea nemților din țară, pentru doborârea regimului Antonescu de trădare, pentru o Românie liberă, independentă și democratică“, „Armata să nu asculte de trădătorii de țară“, „Viața în întreprinderi. Lupta muncitorilor împotriva teroarei hitleriste“.

BULETIN DE RADIO. București, 20 aprilie 1944 — 14 mai 1944. Buletin informativ, apărut ilegal pentru mobilizarea maselor contra dictaturii militarofasciste și a războiului hitlerist. Dintre articolele și materialele publicate: „Manifestul Frontului Patriotic“ (1 Mai 1944), „Declarația Guvernului Sovietic cu prilejul intrării Armatei Sovietice pe teritoriul României“.

CHEMAREA. Organul Comitetului Central al Uniunii Patriotice. București. 22 iulie 1944. Gazetă patriotică antihitleristă, editată ilegal, sub îndrumarea P.C.R., cu menirea de a mobiliza oamenii muncii împotriva ocupanților hitleriști și a clicii antonesciene, pentru ieșirea României din război și încheierea păcii cu U.R.S.S.

BULETINUL APĂRĂRII PATRIOTICE. București. Iunie 1944 — 1 august 1944. Gazetă ilegală apărută sub îndrumarea P.R.C. cu orientare net antifascistă, antihitleristă. Gazeta conține articole care demască teroarea dezlănțuită împotriva patrioților, informații din închisori și lagăre, în legătură cu masacrele de la Rîbnița etc.